

Bruselj, 14.10.2020
COM(2020) 652 final

2020/0300 (COD)

Predlog

SKLEP EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o splošnem okoljskem akcijskem programu Unije do leta 2030

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Dne 4. decembra 2019 je Evropska agencija za okolje (EEA) objavila poročilo z naslovom „Evropsko okolje – Stanje in napovedi 2020“ (SOER)¹, njegovi izsledki pa so prinesli streznitev. Trenutni izzivi na področju okolja, podnebja in trajnosti so najbolj pereči in nujni do zdaj ter zahtevajo takojšnje in usklajeno ukrepanje ter nujne sistemske rešitve. Okoljske politike Unije so v zadnjih desetletjih prinesle pomembne koristi, ne da bi negativno vplivale na dolgoročno konkurenčnost EU, pravni red pa so v zadnjih letih vse bolj oblikovali velikopotezna dolgoročna vizija, cilji in strateške okvirne politike, ki so uspešno zmanjšali pritiske na okolje. Vendar pa izguba biotske raznovrstnosti in degradacija storitev ekosistemov, podnebne spremembe in njihovi vplivi ter netrajnostna uporaba virov, onesnaževanje in s tem povezana tveganja za zdravje in dobro počutje ljudi, narava, ekosistemi in gospodarstvo zahtevajo odločno nadaljnje ukrepanje v EU in na svetovni ravni.

Evropska komisija se je 11. decembra 2019 odzvala na te izzive s sprejetjem evropskega zelenega dogovora² – velikopoteznega načrta, da bo EU do leta 2050 postala prva podnebno nevtralna celina ter zaščitila, ohranila in krepila naravno bogastvo EU ter varovala zdravje in dobro počutje državljanov pred okoljskimi tveganji in vplivi. Na podlagi modela obnovljive rasti, ki planetu vrača več, kot mu jemlje, določa okoljske prednostne naloge za prihodnja leta in cilj Unije za preobrazbo svojega gospodarstva za trajnostno prihodnost, pri čemer ne bo nihče prezrt, za uresničitev teh ciljev v praksi pripravlja sklop politik za korenito preobrazbo, Unijo pa poziva k okrepitvi svoje vodilne vloge na svetovnem prizorišču glede podnebnih in okoljskih vprašanj.

Po široki razpravi o Sporočilu „Čist planet za vse“³ je EU marca 2020 v okviru Pariškega sporazuma na Okvirni konvenciji Združenih narodov o spremembi podnebja⁴ predložila svojo dolgoročno strategijo, s katero se je zavezala, da bo do leta 2050 postala podnebno nevtralno gospodarstvo. Komisija je predlagala, naj se ta cilj določi v evropskih podnebnih pravilih⁵. Evropska komisija je sprejela tudi številne nove strateške pobude, zlasti novi akcijski načrt za krožno gospodarstvo Za čistejšo in konkurenčnejšo Evropo⁶, strategijo EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030⁷ in strategijo „od vil do vilic“⁸.

Prav tako je EU sprejela celovit odziv na koronavirusno krizo, ki močno vpliva na življenje in preživetje ter je postavila oblikovanje politik pred izzive brez primere, ki so se zaradi hude upočasnitve gospodarstva še poglobili. Načrt za okrevanje Next Generation EU, ki ga je Evropska komisija predložila 27. maja 2020 in ki ga je na izrednem zasedanju julija 2020 potrdil Evropski svet, poudarja stanje evropskega zelenega dogovora kot nove evropske strategije za rast ter njegovo vlogo pri doseganju trajnostnega in hitrega okrevanja in tudi pri zagotavljanju dolgoročne predvidljivosti na poti v podnebno nevtralnost, nazadnje pa tudi pri

¹ Poročilo Evropske agencije za okolje: *Evropsko okolje – Stanje in napovedi 2020, znanje za prehod na trajnostno Evropo* (2019).

² COM(2019) 640 final.

³ COM(2018) 773 final.

⁴ Dokument, ki sta ga predložili Hrvaška in Evropska komisija v imenu Evropske unije in njenih držav članic, *Dolgoročna strategija Evropske unije in njenih držav članic za razvoj z nizkimi emisijami toplogrednih plinov* (2020, <https://unfccc.int/sites/default/files/resource/HR-03-06-2020%20EU%20Submission%20on%20Long%20term%20strategy.pdf>).

⁵ COM(2020) 80 final.

⁶ COM(2020) 98 final.

⁷ COM(2020) 380 final.

⁸ COM(2020) 381 final.

pravičnem in ustreznem prehodu, pri katerem ne bo nihče prezrt. Osmi okoljski akcijski program bo s svojo dolgoročno vizijo in okoljskimi prednostnimi cilji, ki so skupni z zelenim dogovorom, podpiral skupno zavezo EU k zelenemu okrevanju.

Okoljski akcijski programi usmerjajo razvoj okoljske politike EU že od začetka sedemdesetih let minulega stoletja. Sedmi okoljski akcijski program (7. OAP) se bo iztekel 31. decembra 2020, njegov člen 4(3) pa od Komisije zahteva, da po potrebi pravočasno poda predlog za osmi okoljski akcijski program (8. OAP), da bi preprečila nastanek vrzeli med 7. in 8. OAP. V evropskem zelenem dogovoru je bilo napovedano sprejetje novega okoljskega akcijskega programa.

Svet, Evropski parlament in Odbor regij so Komisijo pozvali, naj najkasneje v začetku leta 2020 poda predlog za 8. OAP.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

Ta predlog sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o novem splošnem okoljskem akcijskem programu Unije do leta 2030 temelji na členu 192(3) PDEU. Da bi se zagotovili odgovornost za ta program in uresničitev njegovih prednostnih ciljev s strani EU in njenih držav članic, ta predlog sklepa določa okvir za omogočanje podpore doseganju prednostnih ciljev in zagotavlja, da se napredek pri doseganju ciljev redno meri.

Ciljev tega predloga sklepa pa ne morejo zadovoljivo doseči samo države članice. Ker sta okoljska in podnebna politika področje skupne pristojnosti v EU in decentralizirana politika, je eden od namenov tega programa ustvariti skupno odgovornost vseh treh institucij EU in držav članic za njegove cilje, s čimer se bosta oblikovalcem politik in drugim deležnikom – vključno z regijami in mesti, podjetji, socialnim partnerji, organizacijami civilne družbe in posameznimi državljani – zagotovila predvidljiv okvir in smer ukrepanja.

3. REZULTATI OCENJEVANJ IN POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI

Komisija je 15. maja 2019 objavila poročilo o oceni 7. OAP⁹. Pred pripravo poročila je bil opravljen proces obširnega posvetovanja, ki je potekal med letom 2018 ter so ga sestavljala odprto javno posvetovanje, ciljno posvetovanje z državami članicami, ciljno posvetovanje z deležniki in tudi dve javni delavnici.

Ocena je pokazala, da se 7. OAP na splošno šteje za uspešno in strateško orodje na visoki ravni, ki usmerja okoljsko politiko. Po mnenju mnogih OAP deluje tudi kot orodje za načrtovanje, ki zagotavlja neprekinjenost okoljske politike – vključno z njeno dolgoročno vizijo, odgovornostjo za ukrepe Evropske komisije in njihovo predvidljivostjo, poleg tega pa pozitivno vpliva na vključevanje in racionalizacijo okoljske politike. Kot ugotavlja ocena, prednostni cilji 7. OAP na splošno še vedno veljajo, zlasti njegova vizija do leta 2050.

Evropski parlament je 22. novembra 2017 objavil oceno izvajanja 7. OAP¹⁰, čemur sta 6. marca 2018 sledila poročilo o njegovem izvajanju, 17. aprila 2018 pa resolucija¹¹.

Evropski odbor regij je 31. julija 2018 objavil študijo o lokalni in regionalni razsežnosti 8. OAP¹², čemur je sledilo mnenje¹³, sprejeto 7. februarja 2019.

⁹ COM(2019) 233 final.

¹⁰ Evropska ocena učinka Evropskega parlamenta: *Izvajanje 7. okoljskega akcijskega programa – vmesni pregled* (2017).

¹¹ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. aprila 2018 o izvajanju 7. okoljskega akcijskega programa (2017/2030(INI)).

Od 11. do 12. junija 2019 je po razpravah, ki so potekale na neuradnem zasedanju Sveta za okolje 29. in 30. oktobra 2018 v Gradcu (Avstrija), potekala delavnica o prihodnjem okoljskem akcijskem programu v Hainburgu (Avstrija). Svet je 4. oktobra 2019 v okviru finskega predsedovanja Svetu sprejel sklepe o „8. okoljskem akcijskem programu – skupno spreminjanje trendov“¹⁴.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Ta predlog sklepa je bil razvit v skladu s predlogom Komisije za večletni finančni okvir EU za obdobje 2021–2027. Ta predlog vključuje oceno finančnih posledic, ki upoštevajo potrebo po dodatnih virih v Evropski agenciji za okolje (EEA) in Evropski agenciji za kemikalije (ECHA) za podporo novemu okviru za spremljanje in merjenje tega programa ter poročanje o njem.

Vključitev Evropske agencije za okolje (EEA) in Evropske agencije za kemikalije (ECHA) je izredno pomembna za to delo in doseganje ciljev 8. OAP. Novi okvir za spremljanje in poročanje, predlagan za 8. OAP, bo v čim večjem obsegu vključeval obstoječa orodja za spremljanje in kazalnike, ki večinoma temeljijo na evropski statistiki in podatkih EEA in ECHA, kar preprečuje podvajanje in omejuje upravno breme za države članice. To pomeni, da bodo dodatne naloge zaupane tema agencijama, tako da bosta lahko v polni meri prispevali k doseganju prednostnih nalog in ustvarjanju pogojev, ki bodo to omogočali ter ki so določeni v členih 3 in 4 tega programa.

5. DRUGI ELEMENTI

Obrazložitev posameznih določb predloga:

Poglavitni cilj 8. OAP je pospešiti prehod Unije na podnebno nevtralnost, z viri gospodarno, čisto in krožno gospodarstvo na pravičen in vključujoč način ter doseči okoljske cilje agende Združenih narodov do leta 2030 in njene cilje trajnostnega razvoja, ki v celoti podpirajo okoljske cilje evropskega zelenega dogovora.

Člen 1

Trenutni predlog je namenjen povečanju skladnosti in sinergij med ukrepi na vseh ravneh upravljanja z merjenjem napredka pri uresničevanju okoljskih in podnebnih ciljev na celovit način. V skladu s prisego evropskega zelenega dogovora „ne škodujemo“ podpira zmanjšanje pritiskov na okolje in podnebje ter krepitev celovitega pristopa k politiki razvoja in izvajanja, zlasti z vključevanjem trajnostnosti v vse ustrezne pobude in projekte na nacionalni ravni in ravni EU.

Člen 2

Odgovornost za doseganje ciljev in namer, povezanih z okoljem in podnebjem, nosijo skupaj Unija in njene države članice ter zahteva ukrepanje vseh akterjev, vlad na ravni EU, nacionalni, regionalni in lokalni ravni, socialnih partnerjev, civilne družbe, državljanov in podjetij.

Člen 2 določa tematske prednostne cilje v okviru dolgoročnega cilja do leta 2050 „Dobro živeti ob upoštevanju omejitev našega planeta“, ki je že določen v 7. OAP.

¹² Odbor regij: Osmemu okoljskemu akcijskemu programu naproti – lokalna in regionalna razsežnost (2018).

¹³ UL C 168, 16.5.2019, str. 27–36.

¹⁴ Sklepi Sveta z dne 4. oktobra 2019 (12795/19).

Člen 3

Evropski zeleni dogovor poudarja potrebo po zagotavljanju uspešnega izvrševanja in uresničevanja politik ter zakonodaje.

Člen 3 zagotavlja podlago za skupno razumevanje in zavezo glede pogojev, ki to omogočajo in so potrebni za doseganje teh tematskih prednostnih ciljev, s čimer se bo zagotavljala skladnost pri izvajanju na ustrezni ravni. Komisija je napovedala, da bo izboljšala način, na katerega njene smernice za boljše pravno urejanje in podporna orodja obravnavajo vprašanja trajnostnosti in inovacij, ter ga uskladila s ciljem, da bodo vse institucije EU izpolnile zeleno prisego, ki pravi „ne škodujmo“.

Člen 4

Čeprav posamezni instrumenti okoljske zakonodaje zahtevajo redno poročanje držav članic o posebnih okoljskih politikah, pa v evropski zakonodaji ni predviden celovit okvir za zagotavljanje usklajenega pristopa k splošnemu doseganju okoljskih ciljev Unije. Evropski zeleni dogovor je vseboval napoved, da bo novi okoljski akcijski program vključeval nov mehanizem spremljanja za zagotavljanje, da bo Unija še naprej uresničevala svoje okoljske cilje.

Ta okvir za spremljanje 8. OAP ne bi smel posegati v obstoječa orodja za poročanje o okolju in podnebjju in njuno upravljanje, vključno z orodji upravljanja energetske unije in podnebnih ukrepov.

- *Merjenje napredka pri doseganju okoljskih in podnebnih ciljev v širšem okviru trajnostnosti, blaginje in odpornosti*

Merjenje napredka EU in njenih držav članic pri doseganju ciljev ZN za trajnostni razvoj do leta 2030 zahteva celovit okvir za okoljske, socialne in ekonomske cilje. Svet¹⁵ in Evropski ekonomsko-socialni odbor¹⁶ sta pozvala k merjenju gospodarske uspešnosti in družbenega napredka, ki „presega BDP“, ter k preusmeritvi k uporabi „blaginje“ kot vodila politiki, to potezo pa je podprla tudi Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj¹⁷. Poslanci Evropskega parlamenta so skupaj z deležniki organizirali konferenco o rasti po letu 2018¹⁸.

V tem smislu bo okvir za spremljanje 8. OAP zagotovil okoljski in podnebni prispevek k splošnim prizadevanjem EU za merjenje napredka pri doseganju trajnostnosti, dobrega počutja in odpornosti, vključno z odpornostjo na nesreče; oblikovalce politik in deležnike bi moral obveščati o tem, ali Unija in države članice uresničujejo sistemsko preoblikovanje.

Vzpostavitev okvira za spremljanje 8. OAP bi bilo treba obravnavati tudi v okviru drugih dejavnosti upravljanja in spremljanja, zlasti v okviru evropskega semestra, Eurostatovega poročila o spremljanju ciljev trajnostnega razvoja in letnega poročila o strateškem predvidevanju, ki lahko temelji tudi na razpoložljivih podatkih in uporablja kazalnike, ki so najustreznejši za zadevne politične cilje. Čeprav navedena orodja za upravljanje in spremljanje služijo različnim namenom, bi morala biti vedno bolj medsebojno povezana, da bi se še naprej izboljševala njihova skladnost.

- *Uresničevanje sklopa glavnih kazalnikov 8. OAP*

¹⁵ Glej na primer <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10414-2019-INIT/sl/pdf>.

¹⁶ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030>.

¹⁷ Glej na primer okvir OECD za blaginjo, okvir OECD za politično ukrepanje za vključujočo rast, pobudo za boljše življenje in pobudo za nove pristope h gospodarskim izzivom.

¹⁸ <https://www.postgrowth2018.eu/>

Sedmi okoljski akcijski program je spremljala Evropska agencija za okolje, ki je vsako leto objavljala poročila o okoljskih kazalnikih¹⁹. Razvita je bila preglednica skoraj 30 kazalnikov za spremljanje prednostnih ciljev 7. OAP.

Okvir za spremljanje 8. OAP bi moral odražati njegove nove prednostne cilje. Vključevati bi moral omejeno število ključnih kazalnikov za obveščanje na visoki ravni, ki skladno poročajo o stanju okolja, glavnih pritiskih in uspešnosti našega odziva. Navedeni kazalniki bi bili pomembni tudi za splošne cilje povečanja dobrega počutja in odpornosti naših gospodarstev in družb.

Pri izbiri glavnih kazalnikov 8. OAP se bodo ustrezno upoštevali tekoči delovni procesi za izboljšanje spremljanja biotske raznovrstnosti, krožnega gospodarstva in ničelnega onesnaževanja, ki naj bi bili dokončani do leta 2021/22, pa tudi druga orodja za spremljanje, ki pokrivajo okoljsko in podnebno politiko, vključno z upravljanjem energetske unije in podnebnih ukrepov. Temeljiti bi morali na podatkih, ki so na voljo v državah članicah in na ravni EU, zlasti tistih, ki jih upravlja Evropska agencija za okolje in tudi Evropski statistični sistem.

Evropska agencija za okolje in Evropska agencija za kemikalije zagotavljata Komisiji podporo za izboljšanje razpoložljivosti in ustreznosti podatkov. To vključuje zmanjševanje vrzeli v kazalnikih, zlasti spremljanje politike, povezane s ciljem ničelnega onesnaževanja ter povezav med okoljsko, socialno in zdravstveno politiko.

Vzpostavitev okvira za spremljanje 8. OAP bo podprta z novo podatkovno zbirko okoljskih kazalnikov – tj. spletno in preprosto dostopno zbirko kazalnikov, ki zagotavlja popoln in strukturiran pregled nad več sto obstoječimi okoljskimi kazalniki.

– *Omejitve planeta*

Postopek razvoja okvira za spremljanje 8. OAP bo dal priložnost, da se razišče potencial dela, ki poteka v Skupnem raziskovalnem središču Komisije, Evropski agenciji za okolje in drugih organih v zvezi z omejitvami planeta (npr. raba sladke vode, sprememba uporabe zemljišč, zakisljevanje oceanov) in odtisom porabe Unije, vključno s krčenjem in degradacijo gozdov v tretjih državah.

Čeprav podnebna znanost in zlasti delo mednarodnega foruma o podnebnih spremembah ponujata zanesljive podatke in informacije o stopnji emisij toplogrednih plinov, združljivi s ciljem Pariškega sporazuma za ohranjanje dviga globalne temperature pod 2 °C in za nadaljevanje prizadevanj za njeno omejitev na 1,5 °C v primerjavi s stopnjami pred industrializacijo, pa delo v zvezi z drugimi omejitvami planeta še vedno poteka. Pospeševanje takega dela je pomembno za obveščanje oblikovalcev politik in deležnikov o tem, ali so okoljske politike dovolj ambiciozne, da bodo Evropo ohranile znotraj varnega manevrskega prostora²⁰.

– *Posvetovalni postopek o glavnih kazalnikih iz 8. OAP*

Komisija bo začela širok posvetovalni postopek z drugimi institucijami EU, državami članicami in deležniki za oblikovanje celovitega okvira za spremljanje 8. OAP na podlagi posvetovalnega dokumenta, ki bo določal predlagano metodologijo in ukrepe, ki jih je treba sprejeti.

Komisija namerava na podlagi teh posvetovanj predstaviti sklop glavnih kazalnikov iz 8. OAP do konca leta 2021.

¹⁹ Glej na primer <https://www.eea.europa.eu/publications/environmental-indicator-report-2018>
²⁰ COM(2020) 98 final, stran 18.

Postopek bo potekal v obliki tesnega usklajevanja s tekočim delom, napovedanim v evropskem zelenem dogovoru v zvezi z oblikovanjem ali pregledom okvirov za spremljanje krožnega gospodarstva, biotske raznovrstnosti in ničelnega onesnaževanja za zagotavljanje splošne skladnosti in zmanjšanje upravnega bremena.

Člen 5 – Vrednotenje

Člen 5 predvideva ocenjevanje 8. OAP leta 2029, tj. pred njegovim iztekom konec leta 2030.

Predlog

SKLEP EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o splošnem okoljskem akcijskem programu Unije do leta 2030

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 192(3) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora²¹,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij²²,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) v skladu s členom 192(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije splošni okoljski akcijski programi od leta 1973 določajo okvir za ukrepanje Unije na področju okolja in podnebja.
- (2) S Sklepom št. 1386/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta²³ je bil vzpostavljen 7. okoljski akcijski program (7. OAP), ki določa okoljski načrt Unije do 31. decembra 2020 in tudi dolgoročno vizijo do leta 2050.
- (3) Z oceno 7. OAP²⁴ je Komisija ugotovila, da njegova vizija do leta 2050 in prednostni cilji še vedno veljajo; da pomaga zagotavljati bolj predvidljivo, hitrejšo in bolj usklajeno ukrepanje na področju okoljske politike ter da sta njegova struktura in okvir, ki program omogoča, pomagala ustvariti sinergije, zaradi česar je postala okoljska politika uspešnejša in učinkovitejša. Poleg tega je ocena vsebovala zaključek, da 7. OAP napoveduje Agendo Združenih narodov do leta 2030 s trditvijo, da sta gospodarska rast in dobro počutje odvisna od zdravih naravnih virov, olajšuje pa tudi uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja. Uniji je tudi omogočil enoten nastop v globalnem okviru v zvezi s podnebnimi in okoljskimi vprašanji. V svoji oceni 7. OAP je Komisija ugotovila tudi, da je napredek v zvezi z varstvom narave, zdravjem in političnim vključevanjem nezadosten.
- (4) V skladu s poročilom EEA „Evropsko okolje – Stanje in napovedi 2020, znanje za prehod na trajnostno Evropo“ (v nadaljnjem besedilu: SOER 2020) je leto 2020 za Unijo edinstvena priložnost, da pokaže svojo vodilno vlogo na področju trajnostnosti in se spopade z nujnimi izzivi na področju trajnostnosti, ki jih je treba reševati sistemsko. Kot je navedeno v SOER 2020, so globalne podnebne spremembe in spremembe ekosistemov, ki smo jim priča od petdesetih let minulega stoletja, v

²¹ Vstaviti, če EESO sprejme mnenje o predlogu.

²² Vstaviti, če Odbor regij sprejme mnenje o predlogu.

²³ UL L 354, 28.12.2013, str. 171

²⁴ COM(2019) 233 final.

zadnjih desetletjih minulega tisočletja brez primere. Svetovno prebivalstvo se je od leta 1950 potrojilo, medtem ko se je mestno prebivalstvo povečalo za štirikrat. S trenutnim modelom rasti naj bi se pritiski na okolje še naprej povečevali, kar bo neposredno in posredno škodljivo vplivalo na zdravje in dobro počutje ljudi. To še zlasti velja za sektorje z najvišjim okoljskim vplivom – sektor prehrane, mobilnosti, energije ter tudi infrastrukture in stavb.

- (5) Evropska komisija se je na izzive, opredeljene v SOER 2020, odzvala s sprejetjem evropskega zelenega dogovora²⁵: nove strategije za rast za dvojno zeleno in digitalno preobrazbo, katere cilj je preobraziti Unijo v pravično in uspešno družbo s konkurenčnim, podnebno nevtralnim in z viri gospodarnim gospodarstvom. Uredba (EU) Evropskega parlamenta in Sveta²⁶ vključuje cilj doseganja podnebne nevtralnosti do leta 2050 v pravo EU.
- (6) Evropski zeleni dogovor podpira načrt za okrevanje Next Generation EU, ki spodbuja naložbe v ključne zelene sektorje, ki so potrebne za vzpostavitev odpornosti, ter ustvarja rast in delovna mesta v pravični in vključujoči družbi. Mehanizem za okrevanje in odpornost, ki bo gibal gospodarskega okrevanja Unije po koronavirusni krizi skupaj s proračunom Unije za obdobje 2021–2027, prav tako temelji na prednostnih ciljih, določenih v evropskem zelenem dogovoru. Poleg tega bi morale vse pobude v okviru načrta za okrevanje Next Generation EU upoštevati prisego evropskega zelenega dogovora, ki pravi „ne škodujemo“.
- (7) Okoljski akcijski programi usmerjajo razvoj okoljske politike EU že od začetka sedemdesetih let minulega stoletja. 7. OAP se bo iztekel 31. decembra 2020, njegov člen 4(3) pa od Komisije zahteva, da po potrebi pravočasno poda predlog za osmi okoljski akcijski program (8. OAP), da bi preprečila nastanek vrzeli med 7. in 8. OAP. V evropskem zelenem dogovoru je bilo napovedano sprejetje novega okoljskega akcijskega programa.
- (8) 8. OAP bi moral zagotoviti podporo za cilje okoljskih in podnebnih ukrepov evropskega zelenega dogovora v skladu z dolgoročnim ciljem „dobro živeti ob upoštevanju omejitev našega planeta“ do leta 2050, ki je že določen v 7. OAP. Prispevati bi moral k doseganju Agende Združenih narodov do leta 2030 in njenim ciljem trajnostnega razvoja.
- (9) 8. OAP bi moral pospeševati prehod na obnovljivo gospodarstvo, ki planetu vrača več, kot mu jemlje. Model obnovljive rasti priznava, da sta dobrobit in blaginja naše družbe odvisna od stabilnega podnebja, zdravega okolja in preživetja ekosistemov, kar zagotavlja varno območje za delovanje naših gospodarstev. Ker svetovno prebivalstvo in povpraševanje po naravnih virih še naprej naraščata, bi bilo treba gospodarsko dejavnost razviti tako, da ne bo škodovala, temveč, nasprotno, obrnila podnebne spremembe in degradacijo okolja, čim bolj zmanjšala onesnaževanje ter ohranila in obogatila naravni kapital ter tako zagotovila obilje obnovljivih in neobnovljivih virov. Z nenehnimi inovacijami, prilagoditvami na nove izzive in s soustvarjanjem obnovljivo gospodarstvo krepi odpornost in varuje dobrobit obstoječih in prihodnjih generacij.
- (10) 8. AOP bi moral določiti tematske prednostne cilje na področju podnebne nevtralnosti, prilagoditve podnebnim spremembam, varovanja in obnavljanja biotske raznovrstnosti, krožnega gospodarstva, cilja ničelnega onesnaževanja in zmanjšanja

²⁵ COM(2019) 640 final.

²⁶ COM(2020) 80 final.

pritisikov na okolje zaradi proizvodnje in potrošnje. Poleg tega bi moral opredeliti pogoje, ki omogočajo doseganje dolgoročnih in tematskih prednostnih ciljev za vse vključene sektorje.

- (11) Glede na izrazito decentraliziranost okoljske politike je treba sprejeti ukrepe za doseganje prednostnih ciljev 8. OAP na različnih ravneh upravljanja, tj. na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni, do upravljanja na več ravneh pa zavzeti skupni pristop. Okrepiti bi bilo treba celovit pristop do razvoja in izvajanja politike, da bi čim bolj povečali sinergije med gospodarskimi, okoljskimi in družbenimi cilji, hkrati pa bi bilo treba posebno pozornost posvečati morebitnemu tehtanju in potrebam ranljivih skupin. Poleg tega je pregledno vključevanje nevladnih akterjev pomembno za zagotavljanje uspeha 8. OAP in doseganja njegovih prednostnih ciljev.
- (12) Okrepljeno sodelovanje s partnerskimi državami, dobro globalno okoljsko upravljanje ter tudi sinergije med notranjimi in zunanjimi politikami Unije so ključnega pomena za doseganje okoljskih in podnebnih ciljev Unije.
- (13) Evropska komisija bi morala napredek Unije in držav članic pri doseganju prednostnih ciljev 8. OAP ocenjevati v okviru prehoda na večjo trajnostnost, blaginjo in odpornost. To je skladno s pozivi Sveta²⁷ in Evropskega ekonomsko-socialnega odbora²⁸ k merjenju gospodarske uspešnosti in družbenega napredka, ki „presega BDP“, in k uporabi blaginje kot vodila politiki, kar je podprl tudi OECD²⁹.
- (14) Ocena napredka pri doseganju prednostnih ciljev 8. OAP bi morala odražati zadnje spremembe glede razpoložljivosti in ustreznosti podatkov in kazalnikov. Skladna bi morala biti z orodji za spremljanje in upravljanje, ki pokrivajo bolj specifične vidike okoljske in podnebne politike, kot so zlasti Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta³⁰, pregled izvajanja okoljske politike ali orodja za spremljanje, povezana s krožnim gospodarstvom, ničelnim onesnaževanjem, biotsko raznovrstnostjo, zrakom, vodo, tlemi, odpadki ali katerimi koli drugimi okoljskimi politikami, in ne posegati v ta orodja. Skupaj z drugimi orodji, uporabljenimi v evropskem semestru, Eurostatovim poročilom o spremljanju ciljev trajnostnega razvoja in letnim poročilom Komisije o strateškem predvidevanju³¹, bi bila del skladnega medsebojno povezanega sklopa orodij za spremljanje in upravljanje.
- (15) Komisija in EEA ter druge ustrezne agencije bi morale imeti dostop do podatkov in kazalnikov, ki jih zagotavljajo države članice v skladu z veljavnimi pravnimi akti Unije, ter jih ponovno uporabljati. Poleg tega bi bilo treba uporabljati druge vire podatkov, kot so satelitski podatki in obdelane informacije evropskega programa za spremljanje Zemlje (Copernicus), evropskega informacijskega sistema za gozdne požare in evropskega sistema za poznavanje poplavnih razmer, ali podatkovne platforme, kot sta evropska mreža za pomorsko opazovanje in podatke ali informacijska platforma za spremljanje kemikalij. Uporaba sodobnih digitalnih orodij in umetne inteligence omogoča uspešno upravljanje in analiziranje podatkov, s čimer se zmanjšuje upravno breme, hkrati pa povečuje pravočasnost in kakovost.

²⁷ Glej na primer <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10414-2019-INIT/sl/pdf>

²⁸ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030>.

²⁹ Glej na primer *okvir OECD za blaginjo, okvir OECD za politično ukrepanje za vključujočo rast, pobudo za boljše življenje in pobudo za nove pristope h gospodarskim izzivom*.

³⁰ Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, UL L 328, 21.12.2018, str. 1–77.

³¹ COM/2020/493 final.

- (16) Poleg tega bi morale v skladu z zahtevami, določenimi v Direktivah 2003/4/ES, 2007/2/ES in 2019/1024/EU Evropskega parlamenta in Sveta, države članice zagotoviti, da so ustrezni podatki, informacije in kazalniki za spremljanje izvajanja 8. OAP prosto dostopni, nediskriminatorni, da imajo odprti dostop, da so ustrezni, visokokakovostni, primerljivi, posodobljeni, uporabniku prijazni in preprosto dostopni na spletišču.
- (17) Za doseganje prednostnih ciljev 8. OAP bi morali biti EEA in ECHA opremljeni z ustreznimi zmogljivostmi in zadostnimi viri za zagotavljanje trdne, dostopne in pregledne baze znanja in podatkov za podporo izvajanju strateških prednostnih nalog evropskega zelenega dogovora in oceno napredka v okviru programa.
- (18) Za upoštevanje razvijajočih se političnih ciljev in doseženega napredka bi morala Komisija 8. OAP oceniti leta 2029.
- (19) Ker države članice cilja tega sklepa ne morejo zadovoljivo doseči, temveč ga je mogoče zaradi obsega in učinkov predlaganega akcijskega programa bolje doseči na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti, kot je določeno v členu 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti, kot je določeno v navedenem členu, ta sklep ne presega okvirov, potrebnih za doseganje navedenih ciljev –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1 – Predmet urejanja

- 1. Ta sklep določa splošni akcijski program na področju okolja za obdobje do 31. decembra 2030 (v nadaljnjem besedilu: 8. OAP). Določa njegove prednostne cilje, opredeljuje pogoje, ki omogočajo njihovo uresničitev, in vzpostavlja okvir za merjenje, ali Unija in njene države članice uresničujejo navedene prednostne cilje.
- 2. Cilj 8. OAP je pospešiti prehod na podnebno nevtralno, z viri gospodarno, čisto in krožno gospodarstvo na pravičen in vključujoč način ter podpirati okoljske in podnebne cilje evropskega zelenega dogovora ter njegovih pobud.
- 3. 8. OAP tvori podlago za doseganje okoljskih in podnebnih ciljev, opredeljenih v okviru Agende ZN do leta 2030 in njenih ciljev trajnostnega razvoja, njegov okvir za spremljanje pa predstavlja okoljski in podnebni del prizadevanj EU za merjenje napredka pri uresničevanju večje trajnostnosti, vključno s podnebno nevtralnostjo in učinkovito rabo virov, dobrim počutjem in odpornostjo.

Člen 2 – Prednostni cilji

- 1. Dolgoročni prednostni cilj 8. OAP za leto 2050 je, da bodo ob upoštevanju omejitev planeta državljani dobro živeli v obnovljivem gospodarstvu, kjer se nič ne zavrže, kjer ni ničelnih emisij toplogrednih plinov ter kjer je gospodarska rast ločena od rabe virov in degradacije okolja. Zdravo okolje je temelj dobrega počutja državljanov, biotska raznovrstnost uspeva, naravni kapital pa je zaščiteno, obnovljen in cenjen tako, da krepi odpornost na podnebne spremembe in druga okoljska tveganja. Unija narekuje dinamiko za zagotavljanje blaginje obstoječih in prihodnjih generacij po vsem svetu.
- 2. 8. OAP ima naslednjih šest tematskih prednostnih ciljev:
 - (a) trajno in postopno zmanjševanje emisij toplogrednih plinov ter povečanje odvzemov po naravnih ali drugih ponorih v Uniji za doseganje cilja zmanjšanja

emisij toplogrednih plinov do leta 2030 in cilja podnebne nevtralnosti do leta 2050, kot je določeno v Uredbi (EU) .../...³²;

- (b) stalen napredek pri povečanju prilagoditvene zmogljivosti, krepitvi odpornosti in zmanjšanju občutljivosti na podnebne spremembe;
- (c) napredek pri uresničevanju modela obnovljive rasti, ki planetu vrača več, kot mu jemlje, gospodarsko rast ločuje od rabe virov in degradacije okolja ter pospešuje prehod na krožno gospodarstvo;
- (d) zasledovanje cilja ničelnega onesnaževanja za nestrupeno okolje, vključno z zrakom, vodo in tlemi, ter varovanje zdravja in dobrega počutja državljanov pred tveganji in učinki, povezanimi z okoljem;
- (e) varovanje, ohranjanje in obnavljanje biotske raznovrstnosti in krepitev naravnega kapitala, zlasti zraka, vode, tal in gozda, sladke vode, mokrišč in morskih ekosistemov;
- (f) spodbujanje okoljske trajnostnosti in zmanjšanje ključnih pritiskov na okolje in podnebje, povezanih s proizvodnjo in potrošnjo, zlasti na področju energije, industrijskega razvoja, stavb in infrastrukture, mobilnosti in prehranskega sistema.

Člen 3 – Pogoji, ki omogočajo doseganje prednostnih ciljev tega programa

1. Za doseganje prednostnih ciljev 8. OAP bo treba:

- (a) zagotoviti uspešno in učinkovito izvajanje okoljske in podnebne zakonodaje Unije ter si prizadevati za odličnost na področju okoljske učinkovitosti na ravni Unije, na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, vključno z zagotavljanjem ustrezne upravne zmogljivosti in zmogljivosti za zagotavljanje skladnosti, kot je določeno v rednem pregledu izvajanja okoljske politike, pa tudi pospešiti ukrepanje proti okoljskemu kriminalu;
- (b) okrepiti celovit pristop k razvoju in izvajanju politike, zlasti:
 - vključevati prednostne cilje, določene v členu 2, v vse ustrezne strategije, zakonodajne in nezakonodajne pobude, programe, naložbe in projekte na ravni Unije, na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, tako da ne bodo škodili, kot tudi ne njihovo izvajanje, kateremu koli od prednostnih ciljev, določenih v členu 2;
 - čim bolj povečati koristi, ki jih prinaša izvajanje Direktive 2014/52/EU³³ in Direktive 2001/42/ES³⁴ Evropskega parlamenta in Sveta;
 - posebno pozornost posvečati sinergijam in morebitnemu tehtanju med gospodarskimi, okoljskimi in socialnimi cilji, tako da se bo zagotovilo, da so potrebe državljanov po prehrani, stanovanjih in mobilnosti zadovoljene na trajnosten način, ki nikogar ne zapostavlja;

³² COM/2020/80 final.

³³ Direktiva 2014/52/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o spremembi Direktive 2011/92/EU o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje; besedilo velja za EGP, UL L 124, 25.4.2014, str. 1.

³⁴ Direktiva 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2001 o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje, UL L 197, 21.7.2001.

- redno ocenjevati obstoječe politike in pripraviti ocene vpliva za nove pobude, ki temeljijo na širokih posvetovanjih v skladu s postopki, ki so odgovorni, vključujoči, utemeljeni in preprosti ter ki ustrezno upoštevajo predvidene vplive na okolje in podnebje;
- (c) uspešno vključevati okoljsko in podnebno trajnostnost v evropski semester gospodarskega upravljanja, vključno z nacionalnimi programi reform ter nacionalnimi načrti za okrevanje in odpornost;
- (d) mobilizirati trajnostne naložbe, financirane iz javnih in zasebnih virov, vključno s tistimi, ki se financirajo s sredstvi in instrumenti, ki so na voljo v okviru proračuna Unije, prek Evropske investicijske banke in na nacionalni ravni;
- (e) postopno odpraviti škodljive subvencije na ravni Unije in na nacionalni ravni, čim bolj izkoristiti tržne instrumente in orodja za pripravo zelenega proračuna, vključno s tistimi, ki so potrebni za zagotavljanje socialno pravičnega prehoda, ter podpirati podjetja in druge deležnike pri razvoju standardiziranih računovodskih postopkov na področju naravnega kapitala;
- (f) zagotoviti, da bodo okoljske politike in ukrepi temeljili na najboljših razpoložljivih znanstvenih spoznanjih, okrepiti bazo znanja o okolju in njegovo uporabo, vključno z raziskavami, inovacijami, spodbujanjem zelenih spretnosti, ter še naprej vzpostavljati okoljsko in ekosistemsko računovodstvo;
- (g) izkoriščati potencial digitalnih in podatkovnih tehnologij za podporo okoljske politike, hkrati pa čim bolj zmanjšati njihov okoljski odtis;
- (h) popolnoma izkoristiti naravne rešitve in socialne inovacije;
- (i) uspešno uporabljati visoke standarde preglednosti, udeležbe javnosti in dostopa do pravnega varstva v skladu s Konvencijo o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah (Aarhuška konvencija)³⁵;
- (j) objavljati podatke in dokaze, povezane z izvajanjem 8. OAP, ter omogočiti lahek dostop do njih, ne da bi se s tem posegalo v zaupnost na področju konkretne zakonodaje;
- (k) podpirati svetovno izvajanje prednostnih ciljev, določenih v členu 2, zagotavljati skladnost med notranjimi in zunanjimi pristopi ter usklajenim ukrepanjem, zlasti v zvezi s:
 - sodelovanjem s partnerskimi državami na področju okoljskega in podnebne ukrepanja, tako da se jih spodbuja in podpira pri sprejemanju in izvajanju pravil na teh področjih, ki so prav tako ambiciozna kot pravila Unije, ter z zagotavljanjem, da so vsi proizvodi, dani v promet na trg Unije, popolnoma usklajeni z vsemi ustreznimi zahtevami Unije v skladu z mednarodnimi zavezami Unije;
 - krepitvijo sodelovanja z vladami, podjetji in civilno družbo v tretjih državah in mednarodnih organizacijah za oblikovanje partnerstev in zavezništov za varstvo okolja in spodbujanje okoljskega sodelovanja v G7 in G20;

³⁵

<https://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/documents/cep43e.pdf>.

- krepitvijo izvajanja Pariškega sporazuma, Konvencije o biološki raznovrstnosti in drugih večstranskih okoljskih sporazumov s strani Unije in njenih partnerjev, vključno s povečanjem preglednosti in odgovornosti v zvezi z napredkom pri zavezah, danih v okviru navedenih sporazumov;
 - krepitvijo mednarodnega okoljskega upravljanja z zmanjševanjem preostalih vrzeli in krepitvijo upoštevanja in uporabe priznanih mednarodnih okoljskih načel;
 - zagotavljanjem, da finančna pomoč Unije in držav članic tretjim državam spodbuja Agendo ZN do leta 2030.
2. Doseganje prednostnih ciljev 8. OAP bo zahtevalo mobilizacijo široke podpore z vključevanjem državljanov, socialnih partnerjev in drugih deležnikov ter spodbujanje sodelovanja nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov ter v mestih in na podežlju pri razvoju in izvajanju strategij, politik ali zakonodaje, povezanih z 8. OAP.

Člen 4 – Okvir za spremljanje

1. Komisija ob podpori Evropske agencije za okolje in Evropske agencije za kemikalije redno ocenjuje in poroča o napredku Unije in držav članic v zvezi z doseganjem prednostnih ciljev, določenih v členu 2, ob upoštevanju pogojev iz člena 3, ki to omogočajo.
2. Ocenjevanje iz odstavka 1 odraža zadnje spremembe glede razpoložljivosti ter ustreznosti podatkov in kazalnikov ter temelji na podatkih, ki so na voljo v državah članicah in na ravni Unije, zlasti tistih, ki jih upravljata Evropska agencija za okolje in tudi evropski statistični sistem. To ocenjevanje ne posega v obstoječe okvire za spremljanje, poročanje in upravljanje ter pokriva okoljsko in podnebno politiko.
3. Evropska agencija za okolje in Evropska agencija za kemikalije zagotavljata Komisiji podporo pri izboljšanju razpoložljivosti in ustreznosti podatkov in znanja, zlasti z:
 - (a) zbiranjem in obdelavo dokazov in podatkov ter poročanjem o njih s sodobnimi digitalnimi orodji;
 - (b) delom na področju zmanjševanja vrzeli v pomembnih podatkih o spremljanju;
 - (c) pripravo politično ustreznih in sistemskih analiz ter s prispevanjem k izvajanju političnih ciljev na ravni Unije in nacionalni ravni;
 - (d) povezovanjem podatkov o vplivih na okolje, družbo in gospodarstvo ter s popolnim izkoriščanjem vseh drugih razpoložljivih podatkov, kot so denimo podatki, pridobljeni s programom Copernicus;
 - (e) nadaljnjim izboljšanjem dostopa do podatkov s programi Unije;
 - (f) zagotavljanjem preglednosti in odgovornosti;
 - (g) nudenjem pomoči civilni družbi, javnim organom, državljanom, socialnim partnerjem in zasebnemu sektorju pri opredeljevanju podnebnih in okoljskih tveganj in ukrepanju za njihovo preprečevanje, blaženje in prilagajanje nanje ter s spodbujanjem njihovega vključevanja v zmanjšanje vrzeli v znanju.
4. Komisija redno preučuje podatke in znanje, potrebno na ravni Unije in na nacionalni ravni, vključno z zmogljivostjo Evropske agencije za okolje in Evropske agencije za kemikalije za opravljanje nalog iz odstavka 3.

Člen 5 – Ocena

Komisija izvede oceno 8. OAP do 31. marca 2029. Komisija predloži Evropskemu parlamentu in Svetu poročilo, ki vsebuje glavne ugotovitve navedene ocene, ki ga bo, če bo Komisija menila, da je to primerno, spremljal zakonodajni predlog za naslednji okoljski akcijski program.

Člen 6 – Začetek veljavnosti

Ta sklep začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA – „AGENCIJE“

Vsebina

1.	OKVIR PREDLOGA/POBUDE.....	17
1.1.	Naslov predloga/pobude	17
1.2.	Zadevna področja	17
1.3.	Ukrep, na katerega se predlog nanaša	17
1.4.	Cilji.....	17
1.4.1.	Splošni cilji	17
1.4.2.	Specifični cilji	17
1.4.3.	Pričakovani rezultati in posledice	22
1.5.	Utemeljitev predloga/pobude	22
1.5.1.	Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude	22
1.5.2.	Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.	22
1.5.3.	Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti.....	23
1.5.4.	Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti	23
1.5.5.	Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev.....	23
1.6.	Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic	24
1.7.	Načrtovani načini upravljanja	24
2.	UKREPI UPRAVLJANJA	25
2.1.	Pravila o spremljanju in poročanju	25
2.2.	Upravljavski in kontrolni sistemi	25
2.2.1.	Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol	25
2.2.2.	Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje.....	25
2.2.3.	Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku).....	26
2.3.	Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti.....	26
3.	OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE	26
3.1.	Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice	26

3.2.	Ocenjene posledice za odhodke	28
3.2.1.	Povzetek ocenjenih posledic za odhodke	28
3.2.2.	Ocenjene posledice za odobritve za poslovanje EEA in ECHA	30
3.2.3.	Ocenjene posledice za človeške vire agencij EEA in ECHA	31
3.2.4.	Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom.....	33
3.2.5.	Udeležba tretjih oseb pri financiranju	33
3.3.	Ocenjene posledice za prihodke	33

DOPOLNILNA OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA –
„AGENCIJE“

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

Sklep Evropskega parlamenta in Sveta o splošnem okoljskem akcijskem programu Unije do leta 2030 za pospešitev prehoda na podnebno nevtralnost, z viri gospodarno in regenerativno gospodarstvo

1.2. Zadevna področja

Področja politike: 09 Okolje in podnebni ukrepi

Dejavnosti:

09 02 – Program za okolje in podnebne ukrepe (LIFE)

09 10 – Evropska agencija za okolje & Evropska agencija za kemikalije

1.3. Ukrep, na katerega se predlog nanaša

☒ **Nov ukrep.**

☐ **Nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa³⁶**

☒ **Podaljšanje obstoječega ukrepa.**

☐ **Združitev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep**

1.4. Cilji

1.4.1. Splošni cilji

Pospešiti prehod Unije na podnebno nevtralnost, čisto, z viri gospodarno in obnovljivo gospodarstvo na pravičen in vključujoč način ter doseči okoljske cilje Agende Združenih narodov do leta 2030 in njene cilje trajnostnega razvoja, ki v celoti podpirajo okoljske cilje evropskega zelenega dogovora.

Prispevati k boljše vključenemu, skladnemu, multidisciplinarnemu okviru spremljanja in poročanja za okoljske in podnebne politike za celovit odziv na cilje Pariškega sporazuma, cilje trajnostnega razvoja in evropskega zelenega dogovora.

1.4.2. Specifični cilji

V letu 2015 so bili sprejeti prelomni mednarodni sporazumi s sprejetjem ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov in Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah (COP21). Te zaveze in čedalje večje zavedanje potrebe po obravnavanju podnebnih sprememb, degradacije okolja in tveganj glede trajnostnosti pozivajo k učinkovitemu 8. OAP EU.

V poročilu „Evropsko okolje, stanje in napovedi 2020“ (SOER 2020), ki ga je Evropska agencija za okolje predstavila 4. decembra 2019, se je poročalo o trenutnih najbolj perečih izzivih na področju okolja, podnebja in trajnostnosti Evrope do zdaj, ki jih je treba nujno obravnavati; ti izzivi zahtevajo takojšnje in usklajeno ukrepanje ter nujne sistemske rešitve. Čeprav so bila nedavna prizadevanja politike EU zelo koristna, pa težave ostajajo, kar zadeva izgubo biotske raznovrstnosti, rabo virov, potrebo po obravnavanju podnebnih sprememb in

³⁶

Po členu 58(2)(a) oz. (b) finančne uredbe.

njihovih učinkov ter tveganja za zdravje in dobro počutje ljudi. Da bi se zmanjšala vrzel med stanjem okolja in okoljskimi cilji do leta 2030, je še vedno pomembna osredotočenost na izvajanje, kar zahteva financiranje, vključitev deležnikov, skupni pristop k upravljanju na več ravneh in trdno bazo znanja. Treba je razviti bolj sistemske dolgoročne politične okvire in inovacije za družbene spremembe ter preusmeriti naložbe in financiranje ter upravljanje socialno ustreznega in pravičnega prehoda.

Evropski zeleni dogovor, predstavljen 11. decembra 2019, je vseboval napoved 8. OAP z dopolnilno funkcijo, ki bo pomagal zagotoviti izvajanje, izvrševanje in uspešno uresničevanje okoljskih in podnebnih politik in zakonodaje ter vključeval novi okvir za spremljanje. Ta predlog predstavlja sklep o 8. okoljskem akcijskem programu do leta 2030 za pospeševanje prehoda na podnebno nevtralnno, z viri gospodarno in regenerativno gospodarstvo, ki je namenjen podpori evropskega zelenega dogovora.

Eden ključnih ukrepov, vključenih v 8. OAP, ki je bil napovedan v evropskem zelenem dogovoru, je novi okvir za spremljanje, s katerim se bo meril napredek EU in njenih držav članic pri izvajanju prednostnih programskih ciljev in njegove vizije do leta 2050 „Dobro živeti ob upoštevanju omejitev našega planeta“. Čeprav je EU vzpostavila več okvirov za spremljanje, s katerimi se meri napredek pri uresničevanju dogovorjenih okoljskih ciljev, do zdaj zakonodaja EU dejansko ni določala celovitega okvira, s katerim bi se zagotovil usklajen pristop k skupnemu doseganju okoljskih in podnebnih ciljev Unije ter k njihovem prispevanju k trajnostnosti, blaginji in odpornosti. To je tudi priložnost, da se spremljanje okoljskih politik poveže z delovnimi postopki, ki potekajo v Skupnem raziskovalnem središču, Evropski agenciji za okolje in drugje v zvezi z omejitvami planeta (npr. raba sladke vode, sprememba rabe zemljišč, zakisljevanje oceanov) in odtisom porabe Unije.

Novi okvir za spremljanje bo temeljil na obstoječih okvirih za spremljanje ali upravljanje okolja in podnebja, ne bo posegal vanje in jih bo dopolnjeval, vključno z okviri upravljanja energetske unije in podnebnih ukrepov ter pregleda izvajanja okoljske politike. Bo popolnoma skladen z delovnimi postopki, ki potekajo ob upoštevanju zastavljenih ciljev evropskega zelenega dogovora, kot sta novi okvir za spremljanje biotske raznovrstnosti in ničelnega onesnaževanja ter posodobljeni okvir za spremljanje krožnega gospodarstva. Spremljanje 8. OAP bo torej temeljilo predvsem na obstoječih podatkih, orodjih za spremljanje in poročanje, preprečevalo bo podvajanje in omejevalo upravno breme za države članice, hkrati pa bo to priložnost za zmanjševanje vrzeli v kazalnikih (ničelno onesnaževanje in povezava med okoljsko in socialno politiko). Natančneje, temelji na dosežkih v okviru ukrepov za optimizacijo okoljskih poročil, ki že poteka od leta 2017³⁷ in tako pomaga pri razvoju usklajenih sporočil pri različnih postopkih spremljanja.

Okvir za spremljanje bi moral zagotoviti odgovornost za zaveze in njihovo uresničevanje ter jasne, z rezultati podprte kazalnike za merjenje napredka in temeljiti na obstoječih okvirih za spremljanje in orodjih za poročanje, ki jih upravljajo zlasti, vendar ne izključno Evropska agencija za okolje in njeno omrežje Eionet, ter biti skladen z njimi, hkrati pa preprečiti podvajanje in dodatno upravno breme za države članice in druge organe poročanja. Tudi Evropska agencija za kemikalije je pozvana k prispevanju k temu izvajanju in zagotavljanju informacij o trajnostni uporabi kemikalij.

Za vodenje in podpiranje **okvira za spremljanje 8. OAP** bo treba Evropski agenciji za okolje (EEA) in Evropski agenciji za kemikalije (ECHA) dodeliti dodatne vire. Ti viri niso novi, vendar pa bodo agencijama dodeljeni iz programa LIFE (ki prav tako podpira njune glavne

³⁷

Glej https://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/fc_actions_en.htm

dejavnosti), da bi se tako upošteval predlog večletnega finančnega okvira, o katerem zdaj potekajo pogajanja s proračunskim organom. Viri se bodo porabljali za krepitev uslužbencev agencij, ki bodo opravljali delo v zvezi z evropskim zelenim dogovorom, zlasti pa za podporo in prispevek spremljanju in poročanju 8. OAP. Natančneje:

- **Evropska agencija za okolje (EEA):** Spremljanje in poročanje EEA o različnih okoljskih in podnebnih politikah ter poročilo „Stanje okolja“ (SOER) bosta podlaga okvira za spremljanje. Novo strategijo EEA, njen večletni delovni program in vire EEA je treba prilagoditi in okrepiti, da bi se zagotovilo dinamično, skladno, večplastno in medsektorsko spremljanje, ki bo temeljilo na vključevanju različnih virov informacij in omogočalo poročanje na več ravneh (nacionalni, regionalni, mednarodni). Okvir za spremljanje bi moral biti prilagojen opredeljenim zahtevam in potrebam 8. OAP glede poročanja, tako da bi omogočal uspešno poročanje o izzivih in odzivih državljanov ter olajšal politično razpravo na visoki ravni v Evropskem parlamentu in Svetu.

Čeprav spadata spremljanje in poročanje o „stanju okolja“ v okvir trenutnih pristojnosti iz ustanovitvene uredbe EEA, **bodo** naloge spremljanja in poročanja **vključevale dodatne naloge EEA** ter zato zahtevale več virov. Po skrbni analizi, opravljeni v odziv na prednostne naloge evropskega zelenega dogovora skupaj z EEA za opredelitev morebitnih sinergij, a tudi za strateško načrtovanje dela v prihodnosti, bi EEA od leta 2021 potrebovala naslednja nova delovna mesta, s katerimi bi pokrila obdobje novega večletnega finančnega okvira (2021–2027).

9 začasni uslužbencev (ZU) in 6 pogodbenih uslužbencev (PU) za naslednje nove naloge in dejavnosti:

- posodobitev okvira za spremljanje krožnega gospodarstva (podpora za pregled stanja krožnega gospodarstva) in podpora za sektorske pobude na področju krožnega gospodarstva (1 ZU);

- poročanje o izvajanju ukrepov na področju krožnega gospodarstva, trajnostnih naložb in spremljanje učinka financiranja EU naložb na področju krožnega gospodarstva (1 PU);

- podpora razvoju strategije EU za biotsko raznovrstnost in razvoju okvira za spremljanje biotske raznovrstnosti in ekosistemov, s poudarkom na področjih, ki jih bo treba zajeti v novih pobudah (tla, zemljišča in gozdovi) (1 ZU, 2 PU);

- spremljanje biotske raznovrstnosti in zdravja ekosistemov (s poudarkom na sladki vodi in morskih okoljih) kot prispevek k ničelnemu onesnaževanju (zmanjšanje morskih odpadkov) ter vzpostavitev nestrupenega okolja (1 ZU);

- celostna analiza vplivov onesnaževanja na okolje in zdravje ter poročanje o novih (npr. pitna voda, ponovna raba vode, Seveso, živo srebro) in medsektorskih področjih cilja ničelnega onesnaževanja zelenega dogovora, tesno sodelovanje z ECHA in EFSA (1 ZU);

- okrepljena zmogljivost za celostno analizo in oceno najrazličnejših področij zelenega dogovora (npr. povezava biotske raznovrstnosti s pobudama ničelnega onesnaževanja in „od vil do vilic“). To zadeva tudi celovite ocene direktive o poplavih, direktive o čiščenju komunalne odpadne vode, a tudi direktive o nitratih, ter vključitev pristopa, ki temelji na sladki vodi in morskem ekosistemu, v gospodarski prehod (letna strategija za trajnostno rast) in podnebje (1 PU);

- izboljšanje spremljanja 8. OAP in podnebnih politik v digitalni dobi – popolna uporaba podatkov, pridobljenih s programom Copernicus, vključitev znanosti za državljane in drugih

virov informacij za dinamično spremljanje stanja okolja in izvajanje okoljske politike – izboljšanje pravočasnosti pošiljanja, prikazovanja in dostopa do informacij (2 PU);

krepitev mednarodne razsežnosti spremljanja stanja okolja in podnebja, podpiranje okoljske in podnebne diplomacije in pogajanj (1 ZU)

spremljanje in ocenjevanje nacionalnih politik in ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam ter njihove povezave z drugimi okoljskimi cilji (1 ZU);

podpora državam članicam pri spremljanju in ocenjevanju politik blažitve podnebnih sprememb ter njihovih povezav s kakovostjo zraka in ciljem ničelnega onesnaževanja (1 ZU);

spremljanje zdravja ljudi in vplivov podnebnih sprememb ter prilagajanja nanje z virtualnim spremljanjem podnebja in zdravja v okviru zelenega dogovora in njegovega cilja ničelnega onesnaževanja za nestrupeno okolje (1 ZU);

podpora za nove metode spremljanja dejanske porabe goriva in emisij lahkih in težkih gospodarskih vozil (od leta 2022) (1 ZU).

Osnovni scenarij za človeške vire v EEA za predlog 8. OAP

Da bi izpolnili prispevke EEA k spremljanju in poročanju v okviru 8. OAP, je prav tako ključno, da se od leta 2021 in v celotnem obdobju naslednjega večletnega finančnega okvira (2021–2027) ohrani dodelitev virov, ki so bili dodatno dodeljeni za ta namen med letoma 2018 in 2020. Osnovni scenarij za izračun dodatnih potrebnih virov za EEA bi zato morali biti viri, kot so bili sprejeti v končnem proračunu EU za leto 2020 (tj. 130 delovnih mest v skladu s kadrovskim načrtom, 74 PU in 20 NNS). To bi moralo zagotoviti nadaljnje izvajanje novih ključnih nalog, dodanih v obdobju 2018–2020, zlasti:

– pomožna vloga EEA pri spremljanju, preverjanju, poročanju in razširjanju informacij o ključnih razsežnostih ciljev 8. OAP, povezanih s podnebjem, razsežnosti za razogljčenje (zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in obnovljiva energija) ter za energetske učinkovitost je določena v členu 42 Uredbe (EU) 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov. Tri dodatna delovna mesta za pogodbene uslužbenke (PU) so bila dodana in vključena v proračun za časovni okvir do leta 2020 v obstoječem večletnem finančnem okviru z navedbo o časovni neomejenosti. Ta tri delovna mesta bi morala biti ohranjena v celotnem obdobju novega večletnega finančnega okvira in spremenjena v delovna mesta ZU, da bi se v celoti in stalno upoštevale zadevne dodatne naloge, dodeljene EEA.

– Dodatna delovna mesta, dodeljena agenciji pri pripravi proračuna za leto 2020 (5 ZU in 2 PU) in z Uredbo (EU) 2018/956 (2 PU), ki so ključna za izvajanje obstoječih okoljskih in podnebnih politik. Ta delovna mesta pokrivajo dejavnosti, ki se že izvajajo (glej spodaj) in so del osnovnega scenarija za človeške vire agencije:

a) blažitev podnebnih sprememb, vključitev rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v platformo evidence toplogrednih plinov in sistemska analiza podnebnih ter gozdarskih in kmetijskih sektorjev;

b) sistemska analiza vodne politike v spreminjajočem se podnebj;

c) celostna analiza gospodarskih učinkov okolju prijaznega trajnostnega in pravičnega prehoda;

d) posodobitev orodij za spremljanje biotske raznovrstnosti;

e) vključitev podatkov, pridobljenih s programom Copernicus, v spremljanje stanja okolja in poročanje;

d) spremljanje emisij CO₂ in porabe goriva pri novih težkih vozilih ter poročanju o njih.

• **Evropska agencija za kemikalije (ECHA):** ECHA bo imela pomembno vlogo pri razvoju prihodnje strategije EU za kemikalije.

Da bi lahko izpeljali navedene naloge, bi od leta 2020 ECHA potrebovala naslednji novi delovni mesti:

1 ZU in 1 PU za upravljanje in usklajevanje podatkovnih zbirk ter zagotavljanje kemijskih podatkov za izpolnjevanje ustreznih nastajajočih poročil o tveganjih ter za prispevanje h kazalnikom kemijske politike in za druge vloške za delo EEA.

1.4.3. Pričakovani rezultati in posledice

Navedite, kakšne učinke naj bi imel(-a) predlog/pobuda za upravičence/ciljne skupine.

Glavni cilj predvidenih ukrepov je zagotoviti celovit okvir za spremljanje, ki bo ustrezal novemu 8. OAP, a tudi spodbujati medsebojne povezave ter sinergije med 8. OAP in ustreznimi pobudami v okviru evropskega zelenega dogovora. Nedavno sprejet načrt za krožno gospodarstvo, [evropska podnebna pravila, ki zajemajo cilj podnebne nevtralnosti do leta 2050](#), strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030, pobuda „od vil do vilic“, a tudi pobude v pripravi, kot so pobude o cilju [ničelnega onesnaževanja \(ZPAP in strategija o kemikalijah za trajnostnost\)](#), so jasni kandidati.

Ta novi pristop k spremljanju, ki vključuje najsodobnejša digitalna orodja, bo zagotovil z dokazi podprte analize, dobro opredeljeno poročanje na najrazličnejših ravneh in v raznovrstnih sektorjih ter bo še naprej podpiral obveznosti poročanja EU na ravni EU in mednarodni ravni.

Cilj dobro zasnovanega in načrtovanega okvira za poročanje in ukrepe je prispevati k smiselni oceni 8. OAP, obveščati oblikovalce politik ter sprožati razprave na visoki ravni v Svetu in Evropskem parlamentu.

Navedite, s katerimi kazalniki se bodo spremljali napredek in dosežki.

Izvajanje ukrepov, predvidenih v predlogu, bo spremljala Komisija. Kazalniki bi lahko vključevali:

- število poročil o tematskih področjih (krožno gospodarstvo, biotska raznovrstnost, gozdovi, zemljišča, voda in morje, zrak, hrup, odpadki, emisije itd.);
- število poročil o horizontalnem spremljanju napredka pri izvajanju 8. OAP, ciljih trajnostnega razvoja, pregledu izvajanja okoljske politike in evropskega zelenega dogovora, da bi se odzvali na ustrezne cikle poročanja (3. cikel poročanja se bo zaključil junija 2027 pred iztekom 8. OAP).

1.5. Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1. Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude

Predlog 8. OAP ustreza členu 192(3) Pogodbe in upošteva rezultate nedavno opravljene ocene 7. OAP.

[Komisija bo preučila napredek v okviru treh zaporednih ciklov poročanja o pregledu izvajanja okoljske politike leta 2022, 2024 in 2027.](#)

[V okviru drugega cikla poročanja leta 2024 – ki bo pravočasno zaključen za obveščanje o napredku pri izvajanju evropskega zelenega dogovora in 8. OAP ter pri uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja in vizije tega programa do leta 2050, določene v členu 2 sklepa, do konca mandata te Komisije – bo Komisija preverila in preučila potrebo po pregledu okoljskih in podnebnih prednostnih nalog Unije, kot je določeno v evropskem zelenem dogovoru, in prednostne cilje, kot so določeni v tem programu.](#)

[Tretji cikel poročanja se bo zaključil junija 2027, pravočasno pred iztekom tega programa.](#)

1.5.2. Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je

„dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.

Razlogi za ukrepanje na evropski ravni (predhodno):

Potreba po zagotovitvi učinkovitega, skladnega in odzivnega spremljanja 8. OAP ter vseh okoljskih in podnebnih politik EU, je zajeta v Pogodbi o Evropski uniji.

Pričakovana ustvarjena dodana vrednost Unije (naknadno):

Okvir za spremljanje bo gibal spremljanja 8. OAP in evropskega zelenega dogovora. Podpiral bo obveznosti poročanja, olajševal razprave na visoki ravni ter prispeval k ocenjevanju in vrednotenju dosežkov 8. OAP.

1.5.3. *Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti*

Ni relevantno.

1.5.4. *Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti*

Cilj tega predloga je usklajen s številnimi drugimi politikami EU in pobudami, ki se že izvajajo in izhajajo iz evropskega zelenega dogovora. **Prednostni cilji 8. okoljskega akcijskega programa so:**

a) doseči, da bomo do leta 2050 živeli dobro ob upoštevanju okoljskih omejitev našega planeta. Naša blaginja in zdravo okolje izhajata iz inovativnega, krožnega gospodarstva, kjer se nič ne zavrže in kjer se naravni viri upravljajo trajnostno, biotska raznovrstnost pa je zaščitena, cenjena in obnovljena na način, ki krepi odpornost naše družbe. Naše podnebno nevtrarno gospodarstvo je že ločeno od rabe virov in narekuje tempo varni in trajnostni globalni družbi;

b) doseči okoljske in podnebne cilje Unije, kot so določeni v evropskem zelenem dogovoru, za uresničevanje Agende ZN za trajnostni razvoj do leta 2030, zlasti:

- podnebno nevtrarnost do leta 2050, kot je opredeljena v podnebnem zakonu;
- podnebno nevtrarno, čisto in krožno gospodarstvo;
- ohranitev in obnovitev ekosistemov in biotske raznovrstnosti;
- cilj ničelnega onesnaževanja za nestrupeno okolje in za varovanje zdravja državljanov;

c) doseči popolno skladnost z obstoječim pravnim redom o okolju in podnebj;

d) izvesti ukrepe, politike in pristope, določene v členu 3 tega programa, ki skupaj tvorijo okvir, ki omogoča korenite spremembe.

1.5.5. *Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev*

Ni relevantno.

1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

☐ **Časovno omejeno**

- ☐ trajanje predloga/pobude od [D. MMMM] LLLL do [D. MMMM] LLLL,
- ☐ finančne posledice med letoma LLLL in LLLL.

☒ **Časovno neomejeno**

- izvajanje z obdobjem uvajanja od leta 2021,
- ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.7. Načrtovani načini upravljanja³⁸

☒ **Neposredno upravljanje** – Komisija:

- ☐ prek izvajalskih agencij.

☐ **Deljeno upravljanje** z državami članicami.

☒ **Posredno upravljanje**, tako da se naloge izvrševanja proračuna poverijo:

- ☐ mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite),
- ☐ EIB in Evropskemu investicijskemu skladu,
- ☒ organom iz členov 70 in 71,
- ☐ subjektom javnega prava,
- ☐ subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor ti subjekti zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,
- ☐ subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščen za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,
- ☐ osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov SZVP na podlagi naslova V PEU in opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu.

Opombe

Ni relevantno.

³⁸

Pojasnila o načinih upravljanja in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletišču BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

Navedite pogostost in pogoje.

Predlog je podlaga za sklep o sprejetju 8. okoljskega akcijskega programa Unije. V okviru predloga o 8. OAP je predstavljena potreba po ambicioznem programu, ki zagotavlja redno spremljanje in poročanje o stanju okolja ter prizadevanjih držav članic za izvajanje okoljskih in podnebnih ukrepov (člen 4.1). Delo bo okrepilo uporabo dogovorjenih kazalnikov o najrazličnejših področjih okoljske in podnebne politike ter temeljilo na načelih INSPIRE za uporabo prostorskih podatkov in digitalnih informacij (Copernicus). Skladno, večdisciplinarno in posodobljeno poročanje bo podlaga za predstavljanje informacij javnosti in preučevanje napredka glede podnebnih in okoljskih vprašanj. Poleg tega bo na podlagi teh poročil potekala razprava na visoki ravni, na kateri bosta Svet in Parlament obravnavala stanje okolja in podnebne izzive ter ocenila skladnost politik in ukrepov EU za spopadanje z njimi in doseganje ciljev evropskega zelenega dogovora. Vključitev EEA in ECHA je za to delo izredno pomembno. Enako je v zvezi s strategijo EU za biotsko raznovrstnost izredno pomembna vloga spremljanja in popolna uporaba digitalnih informacij za spremljanje stanja ranljivih in dragocenih ekosistemov ter njihovih storitev. Interoperabilnost podatkovnih zbirk in podatkovno rudarjenje iz različnih virov zagotavljata dragocene informacije o vplivih človekovega delovanja na okolje in podnebje. Redno poročanje o teh vplivih ne sporoča le negativnih vplivov, temveč se odziva tudi na pozitivne ukrepe upravljanja in varstva. S tem spremljanje in poročanje zagotavljata kazalnike o uspešnosti programov, ukrepov in finančnih virov Skupnosti na kraju samem, in sicer tako na ravni EU kot tudi na mednarodni ravni.

Za subvencije tradicionalnim agencijam se uporabljajo standardna pravila spremljanja in poročanja.

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. *Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol*

Upravljanje bo potekalo tako neposredno s strani Komisije kot tudi posredno prek Evropske agencije za okolje (EEA) in Evropske agencije za kemikalije (ECHA).

S sozakonodajalci se bo preučila primernost pristopa popolnoma posrednega upravljanja prek dveh (ali morebiti več) decentraliziranih agencij (EEA, ECHA, a morebiti tudi EFSA).

V zvezi s strategijo nadzora bodo vse decentralizirane agencije tesno sodelovale s službo Komisije za notranjo revizijo, da bi se zagotovilo, da so izpolnjeni ustrezni standardi na vseh področjih okvira notranjega nadzora. Ta ureditev se bo uporabljala tudi za vlogo agencij v zvezi s sedanjim predlogom.

Evropski parlament poleg tega vsako leto po priporočilu Sveta in ob upoštevanju ugotovitev Evropskega računskega sodišča prouči, ali agencijam podeli razrešnico za izvrševanje njihovega proračuna.

2.2.2. *Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje*

V zvezi z zakonito, gospodarno, učinkovito in uspešno uporabo odobritev, ki izhajajo iz ukrepov, ki naj bi jih izvajali EEA in ECHA v okviru tega predloga, ta pobuda ne prinaša

novih večjih tveganj, ki jih obstoječi okvir notranjega nadzora ne zajema. Ukrepi, ki se bodo izvajali v okviru tega predloga, se bodo začeli leta 2021 in se bodo nadaljevali v celotnem novem večletnem finančnem okviru.

2.2.3. Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)

Sistemi upravljanja in nadzora so določeni v uredbah, ki trenutno urejajo delovanje EEA in ECHA. Ti organi tesno sodelujejo s Službo Komisije za notranjo revizijo, da se zagotovi upoštevanje ustreznih standardov na vseh področjih v okviru notranje kontrole.

Evropski parlament vsako leto po priporočilu Sveta podeli razrešnico EEA in ECHA za izvrševanje njunega proračuna.

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

Navedite obstoječe ali načrtovane preprečevalne in zaščitne ukrepe, npr. iz strategije za boj proti goljufijam.

Zaradi boja proti goljufijam, korupciji in drugim nezakonitim dejanjem se določbe Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) za EEA in ECHA uporabljajo brez omejitev. EEA in ECHA imata namensko strategijo boja proti goljufijam in akcijski načrt, ki temelji na njej. Poleg tega uredbi o ustanovitvi EEA in ECHA vsebujeta določbe o izvajanju in nadzoru proračunov EEA in ECHA ter veljavnih finančnih pravilih, vključno s tistimi, katerih namen je preprečevanje goljufij in nepravilnosti.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE³⁹

3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

- Obstoječe proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodko v	Prispevek			
	številka	dif./nedif. ⁴⁰	držav Efte ⁴¹	držav kandidat ⁴²	tretjih držav	po členu 21(2)(b) finančne uredbe
3	09.02.01 Narava in biotska raznovrstnost	dif.	NE	NE	NE	NE
3	09.02.02 Krožno gospodarstvo in kakovost življenja	dif.	NE	NE	NE	NE
3	09.02.03 Prilagajanje podnebnim	dif.	NE	NE	NE	NE

³⁹ Predstavljeni proračunski podatki so okvirni in ne posegajo v proračunske postopke po sprejetju večletnega finančnega okvira 2021–2027.

⁴⁰ Dif. = diferencirana sredstva / nedif. = nediferencirana sredstva.

⁴¹ Efta: Evropsko združenje za prosto trgovino.

⁴² Države kandidatke in po potrebi potencialne države kandidatke z Zahodnega Balkana.

	spremembam in ublažitev njihovih posledic					
3	09.10.02 Evropska agencija za okolje	dif.	NE	NE	NE	NE
3	09.10.01 – Evropska agencija za kemikalije	dif.	NE	NE	NE	NE

3.2. Ocenjene posledice za odhodke

3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odhodke⁴³

v mio EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Pričakuje se, da bo razdelek 3 še naprej nevtralen in nanj ti predlogi ne bodo vplivali. Nujni viri za EEA in ECHA bodo odšteti od proračuna LIFE v skladu z razdelitvijo 2/3 stroškov za GD za okolje in 1/3 stroškov za GD za podnebno politiko za EEA, medtem ko bo vire, potrebne za ECHA, v celoti kril GD za okolje.

Razdelek večletnega finančnega okvira	Številka	Razdelek 3: Naravni viri in okolje
---------------------------------------	----------	------------------------------------

Stalne cene

GD ENV in GD CLIMA. <09.02.01, 09.02.02, 09.0203>			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SKUPAJ
Zmanjšanje za 09.02.01 – GD ENV	obveznosti	(1a)	1,385	1,405	1,428	1,450	1,474	1,496	1,522	10,160
	plačila	(2a)	1,385	1,405	1,428	1,450	1,474	1,496	1,522	10,160
Zmanjšanje za 09.02.02 – GD ENV	obveznosti	(1b)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
	plačila	(2b)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
Zmanjšanje za 09.02.03 – GD CLIMA	obveznosti	(1c)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
	plačila	(2c)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
SKUPAJ zmanjšanje odobritev za poslovanje za GD ENV in GD CLIMA <09.02.01, 09.02.02 in 09.0203>	obveznosti	= 1a + 1b + 1c	3,509	3,563	3,620	3,676	3,734	3,792	3,854	25,748
	plačila	= 2a + 2b + 3c	3,509	3,563	3,620	3,676	3,734	3,792	3,854	25,748

⁴³ Predstavljeni proračunski podatki so okvirni in ne posegajo v proračunske postopke po sprejetju večletnega finančnega okvira 2021–2027.

EEA: <09.10.02>			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SKUPAJ
Naslov 1:	obveznosti	(1)	2,462	2,511	2,562	2,613	2,665	2,718	2,773	18,304
	plačila	(2)	2,462	2,511	2,562	2,613	2,665	2,718	2,773	18,304
Naslov 2:	obveznosti	(1a)	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	1,575
	plačila	(2a)	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	1,575
Naslov 3:	obveznosti	(3a)	500	500	500	500	500	500	500	3,500
	plačila	(3b)	500	500	500	500	500	500	500	3,500
Odobritve za EEA <09.10.02>	obveznosti	= 1 + 1a + 3a	3,187	3,236	3,287	3,338	3,390	3,443	3,498	23,379
	plačila	= 2 + 2a + 3b	3,187	3,236	3,287	3,338	3,390	3,443	3,498	23,379
ECHA: <09.10.01>			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SKUPAJ
Naslov 1:	obveznosti	(1)	0,272	0,277	0,283	0,288	0,294	0,300	0,306	2,019
	plačila	(2)	0,272	0,277	0,283	0,288	0,294	0,300	0,306	2,019
Naslov 2:	obveznosti	(1a)	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,350
	plačila	(2a)	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,350
Naslov 3:	obveznosti	(3a)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	plačila	(3b)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odobritve za ECHA <09.10.01>	obveznosti	= 1 + 1a + 3a	0,322	0,327	0,333	0,338	0,344	0,350	0,356	2,369
	plačila	= 2 + 2a + 3b	0,322	0,327	0,333	0,338	0,344	0,350	0,356	2,369

3.2.2. Ocenjene posledice za odobritve za poslovanje EEA in ECHA

- ☒ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.
- ☐ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za poslovanje, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

odobritve za prevzem obveznosti v mio EUR (na tri decimalna mesta natančno) v stalnih cenah

Cilji in realizacije ⇓			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SKUPAJ								
	REALIZAC IJE																	
	vrsta ⁴⁴	povprečni stroški	število	stroš ki	število	stroš ki	število	stroš ki	število	stroš ki	število	stroš ki	število	stroš ki	število	stroš ki	število realizaci j skupaj	stroški realizac ij skupaj
SPECIFIČNI CILJ št. 1 ⁴⁵ ...																		
–																		
Seštevek za specifični cilj št. 1																		
SPECIFIČNI CILJ št. 2 ...																		
–																		
Seštevek za specifični cilj št. 2																		
STROŠKI SKUPAJ																		

⁴⁴ Realizacije so dobavljeni proizvodi in opravljene storitve (npr. število financiranih izmenjav študentov, število kilometrov novozgrajenih cest).
⁴⁵ Kakor je opisan v točki 1.4.2 „Specifični cilji ...“.

3.2.3. Ocenjene posledice za človeške vire agencij EEA in ECHA

3.2.3.1. Povzetek

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za upravne zadeve.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za upravne zadeve, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio EUR (na tri decimalna mesta natančno) v stalnih cenah

EEA & ECHA	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SKUPAJ
Začasni uslužbenci (razredi AD)	1,993	2,033	2,074	2,115	2,158	2,201	2,245	14,820
Začasni uslužbenci (razredi AST)								
Pogodbeni uslužbenci	740	755	770	786	801	817	834	5,503
Napoteni nacionalni strokovnjaki								
SKUPAJ	2,734	2,778	2,844	2,901	2,959	2,018	3,087	20,323

Opomba: cene predpostavljajo 31,9-odstotno prilagoditev za delovna mesta v EEA (v Københavnu) in 2-odstotno indeksacijo plač za celotno obdobje večletnega finančnega okvira (za delovna mesta v EEA in ECHA)

Potrebe po uslužbencih (EPDČ):

EEA & ECHA	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SKUPAJ
Začasni uslužbenci (razredi AD) EEA = 9, ECHA = 1	10	10	10	10	10	10	10	
Začasni uslužbenci (razredi AST)								
Pogodbeni uslužbenci EEA = 6, ECHA = 1	7	7	7	7	7	7	7	
Napoteni nacionalni strokovnjaki								
SKUPAJ	17	17	17	17	17	17	17	

3.2.3.2. Ocenjene potrebe po človeških virih za matični GD

- ☒ Za predlog/pobudo niso potrebni **dodatni** človeški viri.
- ☐ Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

ocena, izražena v celih številkah (ali na največ eno decimalno mesto natančno)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)								
• Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa: EPDČ ⁴⁶)								
XX 01 02 01 (PU, NNS, ZU iz splošnih sredstev)								
XX 01 02 02 (PU, LU, NNS, ZU in MSD na delegacijah)								
XX 01 04 yy ⁴⁷	– na sedežu ⁴⁸							
	– na delegacijah							
XX 01 05 02 (PU, NNS, ZU – posredne raziskave)								
10 01 05 02 (PU, NNS, ZU – neposredne raziskave)								
Druge proračunske vrstice (navedite)								
SKUPAJ								

XX je zadevno področje ali naslov v proračunu.

Potrebe po človeških virih, potrebnih za to dejavnost in zlasti za okvir okrepljenega spremljanja, ki bo vzpostavljen, se krijejo z osebjem GD, ki je že dodeljeno za upravljanje ukrepa in/ali je bilo prerazporejeno znotraj GD. ***Če bo treba, bo potrebam zadoščeno z morebitnimi dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v okviru postopka letne dodelitve virov glede na obstoječe proračunske omejitve.***

Opis nalog:

Uradniki in začasni uslužbenci	
Zunanji sodelavci	

Opis izračuna stroškov za enote EPDČ mora biti vključen v oddelek 3 Priloge V.

⁴⁶ PU = pogodbeni uslužbenec; LU = lokalni uslužbenec; NNS = napoteni nacionalni strokovnjak; ZU = začasni uslužbenec; MSD = mladi strokovnjak na delegaciji.

⁴⁷ Dodatna zgornja meja za zunanje sodelavce v okviru odobritev za poslovanje (prej vrstice BA).

⁴⁸ Zlasti za strukturna sklada, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP) in Evropski sklad za ribištvo (ESR).

3.2.4. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

- ☐ Predlog/pobuda je v skladu z veljavnim večletnim finančnim okvirom.
- ☒ Za predlog/pobudo je potrebna sprememba zadevnega razdelka večletnega finančnega okvira.

-
- ☐ Za predlog/pobudo je potrebna uporaba instrumenta prilagodljivosti ali sprememba večletnega finančnega okvira⁴⁹.

Pojasnite te zahteve ter navedite zadevne razdelke in proračunske vrstice ter ustrezne zneske.

3.2.5. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

- ☒ V predlogu/pobudi ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb.
- ☐ V predlogu/pobudi je načrtovano sofinanciranje, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

v mio EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Skupaj
XXXXXX								
Sofinancirane odobritve SKUPAJ								

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

- ☒ Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.
- ☐ Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:
 - ☐ za lastna sredstva,
 - ☐ za druge prihodke.
 - ☐ navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice

v mio EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Odobritve na voljo za tekoče proračunsko leto	Posledice predloga/pobude ⁵⁰						
		Leto N	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)		
Člen								

Za razne namenske prejemke navedite zadevne odhodkovne proračunske vrstice.

Navedite metodo za izračun posledic za prihodke.

⁴⁹ Glej člena 11 in 17 Uredbe Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020.

⁵⁰ Pri tradicionalnih lastnih sredstvih (carine, prelevmani na sladkor) se navedejo neto zneski, tj. bruto zneski po odbitku 20 % stroškov pobiranja.

--